

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๓๐๗/ ๖๘๐

กค. 27

13 ก.พ. 66

14.40

สค.

ส่ง : กค.

รับที่ : 51835/66

13 ก.พ. 2566 เวลา 14.30 น.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติจ่ายเงินชดเชยพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเป็นกรณีพิเศษให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราชสีไศลในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
๓. รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๔. รายการ QR code

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน ขอเสนอเรื่องขออนุมัติจ่ายเงินชดเชยพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเป็นกรณีพิเศษให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราชสีไศลในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

โครงการฝายราชสีไศลเป็นโครงการองค์ประกอบหนึ่งของระบบผันน้ำลำน้ำมูลตามแผนงานโครงการโขง-ชี-มูล ระยะที่ ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำให้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างผสมผสานเป็นระบบ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๒ ให้ความเห็นชอบในหลักการโครงการโขง-ชี-มูล ตามที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีที่ตั้งห้วงงานโครงการอยู่ที่บ้านปากห้วย ตำบลบัวทุ่ง อำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ เริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๓๕ โดยกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ลักษณะโครงการเป็นฝายคอนกรีตพร้อมบานประตูเหล็กโค้ง (Radial Gate) จำนวน ๗ บาน ปิดกั้นลำน้ำมูลที่บ้านปากห้วย อำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ สามารถควบคุมการเปิดปิดประตูเหล็กเพื่อยกระดับน้ำและเก็บกักน้ำไว้ในลำน้ำเหนือฝายสำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคในฤดูแล้งและลดระดับน้ำระบายน้ำหลากมากเกินความต้องการในฤดูฝน พร้อมทั้งก่อสร้างคันกันน้ำ (Dike) เป็นคันดินเหนียวดัดเพื่อป้องกันน้ำล้นตลิ่งในช่วงน้ำหลากโดยกำหนดไว้ ณ ระดับหลังคันกันน้ำที่ +๑๑๙.๐๐ เมตร (ระดับทะเลปานกลาง) ทั้งสองฝั่งของลำน้ำมูลระยะทางประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร และลำน้ำสาขาระยะทางรวม ๕๓ กิโลเมตร พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับเก็บกัก ๒๐.๐๓๕ ตารางกิโลเมตร ปริมาตรเก็บกัก ๗๔.๔๖ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ปัจจุบัน ๗๖,๔๖๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ และ

จังหวัดร้อยเอ็ด...

จังหวัดร้อยเอ็ด ดำเนินการก่อสร้างฝายอาคารประกอบและระบบชลประทานแล้วเสร็จสามารถเริ่มเก็บกักน้ำได้ในเดือนตุลาคม ๒๕๓๖ ใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น ๘๗๑.๙ ล้านบาท

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

๑.๑.๑ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับโอนภารกิจงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและโครงการแหล่งน้ำจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมในส่วนของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ตามพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ทำให้โครงการโขง-ชี-มูล ซึ่งมีโครงการฝายราชสีไศลรวมอยู่ด้วย อยู่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทานตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ซึ่งเดิมกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานจ่ายค่าชดเชยเพียงอย่างเดียวไม่มีเรื่องการจัดแปลงอพยพแต่อย่างใด

๑.๑.๒ กระบวนการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราชสีไศลได้เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยสำนักนายกรัฐมนตรีมีคำสั่ง ที่ ๘๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากโครงการฝายราชสีไศลเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ ในส่วนของกรรมการประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้แทนกลุ่มเกษตรกรครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทุกจังหวัดโดยมีอธิบดีกรมชลประทานเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวได้ดำเนินการเรื่อยมาจนปัจจุบันเป็นคำสั่ง ที่ ๒๓๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ สำหรับโครงการฝายราชสีไศลมีการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการกรณีที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิในอัตราไร่ละ ๓๒,๐๐๐ บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบันไปแล้ว ดังนี้

หน่วยงานผู้ดำเนินการ	ปี พ.ศ.	จำนวน (แปลง)	เนื้อที่ ไร่ งาน วา	จำนวนเงิน (บาท)	วงเงินคงเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (เดิม)	๒๕๔๐	๑,๑๕๔	๑๑,๓๕๘ ๓ ๕๐.๐๐	๓๖๓,๔๘๘,๐๐๐.๐๐		
	๒๕๔๓	๔๘๙	๑,๗๙๕ ๐ ๑๖.๘๐	๕๗,๔๔๑,๓๔๔.๐๐		
	รวม	๑,๖๔๓	๑๓,๑๕๓ ๓ ๖๖.๘๐	๔๒๐,๙๒๙,๓๔๔.๐๐		(รวมจ่าย ๒ ครั้ง)
กรมชลประทาน	๒๕๕๐	๒,๓๓๐	๗,๐๖๖ ๒ ๙๖.๔๑	๒๒๖,๑๓๕,๗๑๒.๘๐		มติ ครม. ๑๙ มี.ย. ๒๕๕๐
	๒๕๕๑	๒,๓๗๙	๗,๐๑๕ ๒ ๒๓.๙๐	๒๒๔,๔๙๗,๙๑๒.๐๐		มติ ครม. ๘ ก.ค. ๒๕๕๑
	๒๕๕๒	๓๕	๕๔ ๐ ๑๕.๖๐	๑,๗๒๙,๒๔๘.๐๐		มติ ครม. ๙ ก.ค. ๒๕๕๒
	๒๕๕๒	๒๒๖	๒๙๔ ๐ ๓๓.๒๐	๙,๔๑๐,๖๕๖.๐๐		มติ ครม. ๑๕ ก.ย. ๒๕๕๒
	๒๕๕๒	๓,๖๐๘	๒๔,๘๖๑ ๑ ๐๕.๙๐	๗๙๕,๕๖๐,๔๗๒.๐๐		มติ ครม. ๒๔ พ.ย. ๒๕๕๒
	๒๕๕๓	๖๔๗	๒,๓๓๕ ๐ ๖๓.๖๑	๗๔,๗๒๕,๐๘๘.๘๐		มติ ครม. ๕ ต.ค. ๒๕๕๓
	๒๕๕๕	๑,๑๔๒	๔,๑๗๓ ๐ ๘๖.๗๐	๑๓๓,๕๕๒,๙๓๖.๐๐		มติ ครม. ๑๒ มี.ย. ๒๕๕๕
	๒๕๕๘	๔๒๙	๑,๑๘๘ ๐ ๓๗.๐๐	๓๘,๐๑๘,๙๖๐.๐๐		มติ ครม. ๑๒ พ.ค. ๒๕๕๘
	๒๕๖๐	๕๔	๘๖ ๒ ๓๘.๓๐	๒,๗๗๑,๐๖๔.๐๐		มติ ครม. ๒๒ ส.ค. ๒๕๖๐
	๒๕๖๒	๖๗	๓๐๒ ๓ ๗๓.๔๑	๙,๖๙๓,๘๗๒.๘๐		มติ ครม. ๙ เม.ย. ๒๕๖๒
	รวม	๑๐,๙๑๗	๔๗,๓๗๗ ๒ ๗๔.๐๓	๑,๕๑๖,๐๘๕,๙๒๒.๔๐		(รวมจ่าย ๑๐ ครั้ง)

หน่วยงาน ผู้ดำเนินการ	ปี พ.ศ.	จำนวน (แปลง)	เนื้อที่ ไร่ งาน วา	จำนวนเงิน (บาท)	วงเงินคงเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
กรม. อนุมัติวงเงินจำนวน				๕๙๙,๙๙๙,๔๐๐.๐๐		
จ่ายตามกรอบ	จ่ายตามคำพิพากษาศาลปกครอง			๗๑,๙๘๕,๘๒๓.๒๒	๕๒๗,๙๘๘,๕๗๖.๗๘	จ่ายแล้ว
วงเงินงบประมาณ	๒๕๖๒	๑,๗๙๐	๔,๒๕๘ ๑ ๘๑.๖๓	๑๓๖,๒๗๐,๕๓๐.๔๐	๓๙๑,๗๑๘,๐๔๖.๓๘	จ่ายแล้ว
ที่ กรม.อนุมัติ	๒๕๖๔	๖๔๕	๒,๑๙๕ ๓ ๖๓.๐๐	๗๐,๒๖๙,๐๔๐.๐๐	๓๒๑,๔๔๙,๐๐๖.๓๘	จ่ายแล้ว
เมื่อวันที่ ๙ เม.ย.	๒๕๖๕	๓๖๕	๑,๒๗๗ ๒ ๑๔.๐๐	๔๐,๘๘๑,๑๒๐.๐๐	๒๘๐,๕๖๗,๘๘๖.๓๘	จ่ายแล้ว
๒๕๖๒	๒๕๖๕	๒๐๑	๔๗๔ ๓ ๐๗.๐๐	๑๕,๑๙๒,๕๖๐.๐๐	๒๖๕,๓๗๕,๓๒๖.๓๘	จ่ายแล้ว
	๒๕๖๖	๕๑๗	๑,๔๗๐ ๓ ๓๗.๑๐	๔๗,๐๖๖,๙๖๔.๘๐	๒๑๘,๓๐๘,๓๖๑.๕๘	รอผลการประชุม คกก.
	รวม	๓,๐๐๑	๘,๒๐๖ ๒ ๖๕.๖๓	๓๓๔,๕๙๙,๐๗๓.๖๒	๒๖๕,๓๗๕,๓๒๖.๓๘	(รวมจ่าย ๕ ครั้ง)
รวมทั้งสิ้น	๑๖,๐๖๑	๖๘,๗๓๘	๑ ๐๖.๔๖	๒,๒๗๑,๖๑๐,๓๔๐.๐๒	๒๖๕,๓๗๕,๓๒๖.๓๘	

๑.๑.๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนตามแนวทางในการป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูผลกระทบจากโครงการฝายราษีไศล เพื่อพิจารณากลับกรองแนวทางตามแผนในการป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟูผลกระทบตามผลการศึกษผลกระทบทางสังคมโครงการฝายราษีไศล และการแก้ไขผลกระทบอย่างยั่งยืนที่คณะรัฐมนตรีรับทราบผลการศึกษาไว้แล้วให้นำไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนตามแนวทางในการป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟูผลกระทบจากโครงการฝายราษีไศล ได้ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ เพื่อพิจารณาแนวทางการให้การช่วยเหลือในโครงการการชดเชยการสูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพและการใช้ประโยชน์จากป่าบุงป่าทาม รวมทั้งพิจารณาโครงการฟื้นฟูวิถีชีวิต ชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติตามผลการวิจัยของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑.๑.๔ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากการก่อสร้างฝายราษีไศล โดยกลุ่มสมาชิกเกษตรกรภาคอีสาน (สกอ.) และกลุ่มสมาพันธ์เกษตรกรอีสาน (สพอ.) ได้ยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อรัฐบาลเพื่อเรียกร้องให้มีการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพให้แก่ราษฎรผู้เป็นเจ้าของหรือครอบครองที่ดินที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการเพิ่มเติมนอกเหนือจากการได้รับเงินค่าทดแทนทรัพย์สิน โดยให้จัดสรรที่ดินให้เป็นที่อยู่อาศัยและทำกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ ซึ่งกลุ่มเกษตรกรได้เสนอข้อเรียกร้องดังกล่าวต่อคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณามาโดยตลอด

๑.๑.๕ สำนักนายกรัฐมนตรีมีคำสั่ง ที่ ๓๔๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและผู้แทนภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการ โดยมีผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชนที่เกี่ยวข้องกับการกิจ หน้าที่และอำนาจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการกำกับติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๑.๑.๖ คณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่ง ที่ ๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรขอรับสิทธิการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการเขื่อนราษีไศล

จังหวัดสุรินทร์ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมข้อมูล ศึกษาหลักเกณฑ์ และพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือหรือเยียวยาผู้เดือดร้อนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนราษีไศลตามระเบียบ หลักเกณฑ์ของส่วนราชการ และมติคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์เป็นประธานคณะทำงาน ส่วนราชการและผู้แทนกลุ่มเกษตรกรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเป็นคณะทำงาน และผู้อำนวยการโครงการชลประทานสุรินทร์เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๒ เรื่อง โครงการ โขง-ชี-มูล

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนตามแนวทางในการป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูผลกระทบจากโครงการฝายราษีไศล

๑.๒.๓ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๒.๔ คำสั่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรขอรับสิทธิการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการเขื่อนราษีไศล จังหวัดสุรินทร์

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรขอรับสิทธิการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการเขื่อนราษีไศล จังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยจัดการประชุมเพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๖ ครั้ง ผลการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

๑.๓.๑ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรที่ดินเพื่ออพยพราษฎรออกจากเขื่อนน้ำท่มเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการเขื่อนราษีไศลในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์ตามผู้แทนกลุ่มราษฎรเป็นผู้เสนอ ดังนี้

กลุ่ม	จำนวนเนื้อที่ที่ถือครอง	จำนวนเนื้อที่ที่ขอรับการจัดสรร
กลุ่มที่ ๑	ไม่ถึง ๕ ไร่	ขอรับการจัดสรร ๕ ไร่
กลุ่มที่ ๒	ตั้งแต่ ๕ ไร่ แต่ไม่ถึง ๑๐ ไร่	ขอรับการจัดสรร ๑๐ ไร่
กลุ่มที่ ๓	ตั้งแต่ ๑๐ ไร่ขึ้นไป	ขอรับการจัดสรร ๑๕ ไร่

๑.๓.๒ กำหนดจำนวนเงินชดเชยพิเศษในอัตราไร่ละ ๘๐,๘๐๐ บาท ซึ่งเป็นอัตราเดียวกันกับราคาค่าทดแทนที่ดินที่คณะกรรมการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๐๒๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ให้กำหนดเป็นค่าทดแทนที่ดินแก่เจ้าของที่ดินมีเอกสารสิทธิที่ถูกเขตก่อสร้างโครงการฝายราษีไศล ในท้องที่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

๑.๓.๓ ผลการตรวจสอบแปลงที่ดินที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการ
ฝายราชสีเสลในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มการจัดสรร	ถูกเขต ขป. ทั้งแปลง (ราย)	ถูกเขต ขป. บางส่วน (ราย)	รวมจำนวน (ราย)	เป็นเงิน (บาท)
สมัชชาเกษตรกร ภาคอีสาน (สกอ.)	กลุ่มที่ ๑ (๕ ไร่) ๔๐๔,๐๐๐ บาท : ราย	๑๘๖	๓๒	๒๑๘	๘๘,๐๗๒,๐๐๐
	กลุ่มที่ ๒ (๑๐ ไร่) ๘๐๘,๐๐๐ บาท : ราย	๑๔๓	๑๑	๑๕๔	๑๒๔,๔๓๒,๐๐๐
	กลุ่มที่ ๓ (๑๕ ไร่) ๑,๒๑๒,๐๐๐ บาท : ราย	๒๓๓	๒๑	๒๕๔	๓๐๗,๘๔๘,๐๐๐
	รวม	๕๖๒	๖๔	๖๒๖	๕๒๐,๓๕๒,๐๐๐
สมาพันธ์ เกษตรกรอีสาน (สพอ.)	กลุ่มที่ ๑ (๕ ไร่) ๔๐๔,๐๐๐ บาท : ราย	๒๘๗	๑๕	๓๐๒	๑๒๒,๐๐๘,๐๐๐
	กลุ่มที่ ๒ (๑๐ ไร่) ๘๐๘,๐๐๐ บาท : ราย	๒๔๔	๑๓	๒๕๗	๒๐๗,๖๕๖,๐๐๐
	กลุ่มที่ ๓ (๑๕ ไร่) ๑,๒๑๒,๐๐๐ บาท : ราย	๓๙๗	๘	๔๐๕	๔๙๐,๘๖๐,๐๐๐
	รวม	๙๒๘	๓๖	๙๖๔	๘๒๐,๕๒๔,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น		๑,๔๙๐	๑๐๐	๑,๕๙๐	๑,๓๔๐,๘๗๖,๐๐๐

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ปัญหาข้อเรียกร้องดังกล่าวเกิดขึ้นมาเป็นเวลานานมีผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด มาตามลำดับจนได้ข้อสรุปในระดับหนึ่ง และเมื่อนำมาสู่การพิจารณาในคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีตัวแทนเกษตรกรร่วมเป็นกรรมการด้วยจึงสามารถเจรจาจนได้ข้อยุติเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหามาแล้ว แต่เนื่องจากปัญหาข้อเรียกร้องของกลุ่มเกษตรกรเป็นปัญหาในเชิงนโยบายที่จะต้องนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามแนวทางที่รัฐบาลต่าง ๆ ได้เคยปฏิบัติมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เช่น กรณีของกลุ่มสมัชชาคนจน โดยหากคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้มีการช่วยเหลือแก่เกษตรกรในครั้งนี้จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนและเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกรว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันรวมถึงส่วนราชการมีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการของรัฐอย่างแท้จริง

๒.๒ ในทางปฏิบัติกรมชลประทานจะดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่ตามลักษณะโครงการที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้ให้คำนิยามไว้ซึ่งได้แก่โครงการชลประทานที่มีปริมาณเก็บกักน้ำตั้งแต่ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่ผิวน้ำตั้งแต่ ๑๕ ตารางกิโลเมตรขึ้นไป หรือมีขนาดพื้นที่ชลประทานตั้งแต่ ๘๐,๐๐๐ ไร่ขึ้นไป และต้องมีรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ระบุว่าให้ดำเนินการจัดที่ดินอพยพโดยดำเนินการตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ และเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ที่ให้จัดสรรที่ดินให้ครอบครัวละประมาณ ๑๐ ไร่ ซึ่งคณะกรรมการจัดสรรที่ดินอพยพราษฎรที่ถูกเขตชลประทานจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรที่ดินโดยกรมชลประทานจะขอใช้ที่ดินของรัฐ เช่น ที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อนำมาจัดให้แก่ราษฎร

ที่ได้รับ...

ที่ได้รับผลกระทบ สำหรับกรณีของโครงการฝายราษีไศลไม่มีรายงานการศึกษาที่ระบุว่าให้จัดสรรที่ดินแปลงอพยพแก่ราษฎรที่ถูกเขตก่อสร้างโครงการเนื่องจากไม่เข้าข่ายที่จะต้องทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพราะไม่ใช่อ่างเก็บน้ำหรือเขื่อน จึงมีความจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติในหลักการให้มีการจ่ายเงินชดเชยค่าที่ดินเป็นกรณีพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราษีไศล

๓. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบในหลักการตามผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรขอรับสิทธิการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนราษีไศล จังหวัดสุรินทร์ และบัญชีรายชื่อผู้ได้รับผลกระทบรวมทั้งจำนวนแปลงที่ดินที่ขอรับสิทธิการจัดสรรที่ดินของกลุ่ม “สมัชชาเกษตรกรภาคอีสาน (สกอ.)” และ “สมาพันธ์เกษตรกรอีสาน (สพอ.)” จำนวน ๑,๕๙๐ ราย เนื้อที่รวม ๑๗,๘๙๖ ไร่ ๑ งาน ๙๑ ตารางวา ตามที่จังหวัดสุรินทร์ได้แจ้งยืนยันมาโดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายงานผลการประชุมให้คณะกรรมการกำกับติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชนทราบ เพื่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้มอบหมายให้กรมชลประทานรวบรวมเอกสารให้ถูกต้องครบถ้วนแล้วดำเนินการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป ซึ่งคณะกรรมการกำกับติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชนได้รับทราบมติคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ แล้ว เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ โดยได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องโดยเร็วต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมชลประทานได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารและตรวจทานบัญชีรายชื่อผู้ได้รับผลกระทบแล้วปรากฏว่ามีการบันทึกข้อมูลคลาดเคลื่อนในส่วนของที่ดินบางแปลงที่มีการจัดกลุ่มการจัดสรรผิดกลุ่ม เช่น จำนวนเนื้อที่ที่ถือครอง ๓ ไร่ แต่จัดอยู่ในกลุ่มขอรับการจัดสรร ๑๕ ไร่ เป็นต้น ซึ่งเมื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องแล้วทำให้จำนวนเนื้อที่รวมเพิ่มขึ้นจาก ๑๗,๘๙๖ ไร่ ๑ งาน ๙๑ ตารางวา เป็นจำนวน ๑๗,๙๑๙ ไร่ ๑ งาน ๒๓.๕ ตารางวา และวงเงินชดเชยลดลงจากจำนวน ๑,๓๔๐,๘๗๖,๐๐๐ บาท เป็นจำนวน ๑,๓๓๙,๖๖๔,๐๐๐ บาท ส่วนจำนวนรายคงเดิม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มการจัดสรร	ถูกเขต ขป. ทั้งแปลง (ราย)	ถูกเขต ขป. บางส่วน (ราย)	รวมจำนวน (ราย)	เป็นเงิน (บาท)
สมัชชาเกษตรกร ภาคอีสาน (สกอ.)	กลุ่มที่ ๑ (๕ ไร่) ๔๐๔,๐๐๐ บาท : ราย	๑๘๖	๓๒	๒๑๘	๘๘,๐๗๒,๐๐๐
	กลุ่มที่ ๒ (๑๐ ไร่) ๘๐๘,๐๐๐ บาท : ราย	๑๔๓	๑๑	๑๕๔	๑๒๔,๔๓๒,๐๐๐
	กลุ่มที่ ๓ (๑๕ ไร่) ๑,๒๑๒,๐๐๐ บาท : ราย	๒๓๓	๒๑	๒๕๔	๓๐๗,๘๔๘,๐๐๐
	รวม	๕๖๒	๖๔	๖๒๖	๕๒๐,๓๕๒,๐๐๐

สมาพันธ์เกษตรกร...

กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มการจัดสรร	ถูกเขต ขป. ทั้งแปลง (ราย)	ถูกเขต ขป. บางส่วน (ราย)	รวมจำนวน (ราย)	เป็นเงิน (บาท)
สมาพันธ์ เกษตรกรอีสาน (สพอ.)	กลุ่มที่ ๑ (๕ ไร่) ๔๐๔,๐๐๐ บาท : ราย	๒๘๘	๑๕	๓๐๓	๑๒๒,๔๑๒,๐๐๐*
	กลุ่มที่ ๒ (๑๐ ไร่) ๘๐๘,๐๐๐ บาท : ราย	๒๔๕	๑๓	๒๕๘	๒๐๘,๔๖๔,๐๐๐*
	กลุ่มที่ ๓ (๑๕ ไร่) ๑,๒๑๒,๐๐๐ บาท : ราย	๓๙๕	๘	๔๐๓	๔๘๘,๔๓๖,๐๐๐*
	รวม	๙๒๘	๓๖	๙๖๔	๘๑๙,๓๑๒,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น		๑,๔๙๐	๑๐๐	๑,๕๙๐	๑,๓๓๙,๖๖๔,๐๐๐

๔. ผลกระทบ

ด้านสังคม หากคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้มีการจ่ายเงินชดเชยพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเป็นกรณีพิเศษให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราษีไศล จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นการจ่ายภายหลังจากที่โครงการดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จอาจเป็นตัวอย่างหรือแนวทางให้มีการเรียกร้องขอให้จ่ายเงินชดเชยพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเป็นกรณีพิเศษแก่โครงการชลประทานที่ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จโครงการอื่น ๆ เช่นเดียวกันได้

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

เนื่องจากกรมชลประทานไม่มีงบประมาณที่จัดสรรไว้รองรับการจ่ายเงินชดเชยพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเป็นกรณีพิเศษให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราษีไศล ในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นวงเงินรวมทั้งสิ้น ๑,๓๓๙,๖๖๔,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันสามร้อยสามสิบเก้าล้านหกแสนหกหมื่นสี่พันบาทถ้วน) มาดำเนินการเรื่องดังกล่าว

๖. ขอบกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ๖.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๘)
- ๖.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้
(๑๑) เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- ๖.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๒๐ เรื่อง การจัดสรรที่ดินเพื่ออพยพราษฎรออกจากเขตนํ้าท่วม เนื่องจากการก่อสร้างโครงการชลประทาน
- ๖.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ เรื่อง ขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักการในการจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรที่ถูกเขตชลประทาน
- ๖.๕ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เรื่อง ขอแก้ไขหลักการจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎรที่ถูกเขตชลประทาน

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ อนุมัติให้มีการจ่ายเงินชดเชยพิเศษแทนการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเป็นกรณีพิเศษให้แก่ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการฝายราษีไศลในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์ที่มีรายชื่อตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยพิเศษตามผลการตรวจสอบของคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีราษฎรขอรับสิทธิการจัดสรรที่ดินแปลงอพยพเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการเขื่อนราษีไศลในเขตท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๑,๕๕๐ ราย วงเงินจำนวน ๑,๓๓๙,๖๖๔,๐๐๐ บาท

๗.๒ เพื่อให้การจ่ายเงินเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากราษฎร เห็นสมควรมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับดูแลการจ่ายเงินเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการจ่ายเงินและจำนวนเงินค่าทดแทนโดยให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาตรวจสอบบุคคลที่มีสิทธิและควบคุมการโอนเงินให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยพิเศษที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของมวลชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗.๓ ในการจ่ายเงินเห็นสมควรให้จ่ายโดยวิธีโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร (จ่ายตรง) ตามบัญชีรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิหรือทายาทของบุคคลดังกล่าวโดยถือความเห็นของคณะกรรมการตามข้อ ๗.๒ เป็นหลักฐานการจ่ายเงินและให้ระบุในหลักฐานการรับเงินด้วยว่า “ข้าพเจ้ายินยอมรับเงินค่าทดแทนในครั้งนี้อย่างเต็มใจและไม่เรียกร้องหรือขอรับความช่วยเหลือใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝายราษีไศลจากทางราชการอีก”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรสาร ๐ ๒๖๖๙ ๓๕๕๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cplo_rid@rid.go.th